

LEPING nr 1.8-7/23-077

09.02.2023

Eesti Vabariik Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi nimetatud „MKM”, “Pool” või koos RIKSiga “Pooled”) kaudu, mida esindab ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Kristjan Järvan, kes tegutseb seaduse ja põhimääruse alusel,

ja

Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus, registrikood 90006101 (edaspidi nimetatud “RIKS”, “Pool” või koos MKMiga “Pooled”), mida esindab juhataja Sven Heil, kes tegutseb põhikirja alusel,

on sõlminud käesoleva toetuse (edaspidi nimetatud „toetus“) kasutamise lepingu (edaspidi nimetatud „Leping“) RIKSi põhikirjaliste ülesannete täitmiseks.

1. LEPINGU OBJEKT

- 1.1. Lepingu objektiks on RIKSi kohustused MKM ees (Lepingu punkt 3.1) ning RIKSile nende kohustuste täitmiseks 2023. aasta riigieelarve seaduse alusel eraldatud toetuse kasutamine vastavalt Lepingus toodud tingimustele.
- 1.2. Leping on sisetehing riigihangete seaduse § 12 lõike 2 tähenduses. Vastav analüüs on toodud Lisas 3.

2. TOETUSED

- 2.1. MKM eraldab RIKSile 2023. aasta riigieelarve seadusega ette nähtud ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri ning majandus- ja taristuministri 02.02.2023 käskkirja nr 14 "Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja tema valitsemisala asutuste 2023. a eelarvete kinnitamine" lisas 8 kinnitatud toetust tegevuskuludeks (eelarve liik 20, konto 45) summas 1 930 536 (üks miljon üheksasada kolmkümmend tuhat viissada kolmkümmend kuus) eurot (edaspidi tegevustoetus).
- 2.2. MKM eraldab RIKSile 2023. aasta riigieelarve seadusega ette nähtud ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri ning majandus- ja taristuministri 02.02.2023 käskkirja nr 14 "Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja tema valitsemisala asutuste 2023. a eelarvete kinnitamine" lisas 8 kinnitatud sihtotstarbelist toetust turvalise satelliitside ja lauatelefoni tegevuskuludeks (eelarve liik 20, konto 45) 427 200 (nelisada kakskümmend seitse tuhat kakssada) eurot (edaspidi tegevustoetus) ja turvalise satelliitside investeeringuteks 550 000 (viissada viiskümmend tuhat) eurot (edaspidi investeeringutoetus).
- 2.3. MKM teeb RIKSile tegevustoetuse ja investeeringutoetuse väljamakseid RIKSi e-riigikassa kontole 3500081351 vastavalt Lepingu lisale nr 1 „Toetuse väljamaksete ajagraafik”.
- 2.4. RIKSil on kohustus teavitada MKMi, kui toetuse kasutamise tegelik vajadus erineb ajagraafikus näidatust ning MKMil on õigus muuta ajagraafikut vastavalt saadud teabele.

3. RIKS KOHUSTUSED

- 3.1. RIKS kohustub vastavalt oma põhikirjale avalikes huvides täitma järgmisi ülesandeid:
- 3.1.1. välislepinguga¹ (SOLAS (Safety of Life at Sea) konventsioon) Eesti Vabariigi poolt võetud kohustuste täitmine meresõidu ohutuse (konventsiooni osa GMDSS (Global Maritime Distress and Safety System)) tagamisel ning ööpäevaringse sidevõimaluse kindlustamisel laeva ja kalda vahel, sealhulgas Eesti Vabariigile funktsionaalselt oluliste (sh pääste- ja patrull-) laevade sidevajaduste rahuldamine arvestades meresidesüsteemi võimekust;
  - 3.1.2. navigatsioonialase informatsiooni (NAVTEX (Navigational Telex)) ööpäevaringne edastamine Balti mere keskosas ja Soome lahes (F-ala) asuvatele laevadele;
  - 3.1.3. ööpäevaringse riigikeelse raadiokonsultatsiooni kaudu vältimatu arstiabi osutamise tagamine Eestis registreeritud laevadele vastavalt Eesti Haigekassaga sõlmitud koostöökokkuleppele;
  - 3.1.4. riigiside teenuste (elektroonilise side seaduse § 100³, § 100⁴ ja § 100⁵) osutamine ja nende toimepidevuse tagamine. Uute riigiside teenuste väljatöötamine ja arendamine – uue põlvkonna operatiivraadioside teenus, satelliitside teenused, elanikkonna ohuteavituse teenus, turvalise mobiilkõneside ja kaabelkõneside teenus;
  - 3.1.5. riigiside teenustega seonduvate rahvusvaheliste organisatsioonide töös osalemine (BBRC/COMSAR (Baltic and Barents Sea Regional Cooperation/ Committee for Radio Communications and Search and Rescue), AOF (Airbus Operator Forum), TCCA (The Critical Communications Association), GPSOC (Global Public Safety Operators Conference), PSCE (Public Safety Communication Europe), PSRG (Public Safety Radiocommunication Group), CEPT (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations), BSMSIWG (Baltic Sea Maritime Safety Information Working Group), GovSatCom (Tahe European Union Governmental Satellite Communications), BroadNetPrep (BroadNet Preparation), BroadGNSS (Broad Global Navigation Satellite System), EuroQCI (European Quantum Communication Infrastructure), MS CPA (Member State Competent PRS Authority).
- 3.2. RIKS täidab Lepingu punktis 3.1 märgitud ülesandeid elektroonilise side ettevõtjale kohase hoolsusega ja kooskõlas vastavat valdkonda reguleerivate õigusaktidega, samuti vastavalt rahvusvaheliselt üldtunnustatud soovitudele (sh CCITT (Consultative Committee for International Telephony and Telegraphy), ITU (International Telecommunication Union), ETSI (Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituut) jms).
- 3.3. Lähtudes RIKSi ülesannete spetsiifikast loetakse tulemuslikkuse hindamise kriteeriumid täidetuks juhul, kui RIKSi teenuste kvaliteet ja kättesaadavus vastavad asjakohastele teenustele esitatavatele nõuetele ja elektroonilise side sektori üldise tehnilise arengu näitajatele.
- 3.4. RIKS kohustub lubama igal ajal MKMil, Rahandusministeeriumil ja Riigikontrollil kontrollida esitatud aruannete õigsust, vahendite kasutamise vastavust RIKSi nõukogu poolt kinnitatud eelarvele ning toetuse kasutamise sihipärasust ja mõjusust.
- 3.5. RIKS kohustub pidama raamatupidamises toetuse kohta eraldi kuluarvestust.
- 3.6. RIKS kohustub MKMile esitama hiljemalt 2023.a. 1. augustil vahearuande ja hiljemalt 2024.a. 1. veebruaril lõpparuande toetuse kasutamise kohta vastavalt Lepingu lisas 2 toodud vormile koos lühikokkuvõttega, milles on fikseeritud kõik olulised tegevused, ilmnunud probleemid ja saavutatud tulemused.

---

¹ Rahvusvaheline konventsioon inimelude ohutusest merel

- 3.7. RIKS kohustub MKMile esitama viivitamatult taasesitamist võimaldaval viisil teavituse, kui ilmneb probleeme, mis võivad takistada RIKSi lepinguliste kohustuste õigeaegset täitmist või võivad põhjustada lepinguliste kohustuste täitmise võimatust.

4. POOLTE VASTUTUS

- 4.1. RIKS täidab Lepingu punktis 3 märgitud ülesandeid oma nimel ja vastutusel.
- 4.2. Kui RIKS kasutab toetust Lepingu tingimustele mittevastaval otstarbel, on RIKS kohustatud Lepingu tingimustele mittevastaval otstarbel kasutatud toetuse summa MKMile täielikult hüvitama kolmekümne (30) tööpäeva jooksul Lepingu rikkumise tuvastamisest ja MKMi poolt vastava nõude esitamisest arvates. Kui toetust tähtjaks ei tagastata, maksab toetuse saaja tagasimaksmisele kuuluva toetuse summa jäägilt intressi määraga kuu kuu Euribor + 5 protsenti aastas.
- 4.3. Pooled vabanevad oma kohustuste täitmisest vääramatu jõu (force majeure) asjaolude esinemise korral ja ajaks. Vääramatu jõu asjaoludena käsitletakse asjaolusid, mida Pool ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta Lepingu sõlmimise ajal nende asjaoludega arvestaks või neid väldiks või takistavad asjaolud või nende tagajärjed ületaks. Pool, kelle tegevus Lepingust tulenevate kohustuste täitmisel oli takistatud vääramatu jõu asjaolude esinemise tõttu, on kohustatud sellest koheselt kirjalikult teatama teisele Poolele.

5. LEPINGU JÕUSTUMINE, KESTUS JA LÕPETAMINE

- 5.1. Leping jõustub Poolte poolt alla kirjutamise kuupäevast ning lõppeb Lepingus kokku lepitud kohustuste täieliku täitmisega või Lepingu lõpetamisega Poolte kokkuleppel või Lepingu lõppemisel muudel alustel.
- 5.2. Lepingu mõne tingimuse võimalik vastuolu seadusega või mõne nõutava tingimuse puudumine Lepingus ei mõjuta Lepingu muude sätete kehtivust. Antud juhtudel Pooled muudavad Lepingut, tühistades või lisades Lepingusse vastava tingimuse, jätkates samaaegselt kehtivate sätete täitmist.
- 5.3. Lepingu mõne tingimuse võimalik vastuolu seadusega või mõne nõutava tingimuse puudumine Lepingus ei mõjuta Lepingu muude sätete kehtivust. Antud juhtudel Pooled muudavad Lepingut, tühistades või lisades Lepingusse vastava tingimuse, jätkates samaaegselt kehtivate sätete täitmist.
- 5.4. Pooltel on kõik Lepingust ja õigusaktidest tulenevad õigused, sh õigus pöörduda kohtu poole.
- 5.5. Pooltel on õigus Lepingust taganeda või Leping üles öelda Lepingus või seaduses ettenähtud alustel.

6. MUUD TINGIMUSED

- 6.1. Kõik Lepingu muudatused tehakse Poolte kokkuleppel ja vormistatakse kirjalikult. Lepingu muutmist või täiendamist sooviv Pool esitab vastava ettepaneku teisele Poolele, kes on kohustatud sellele vastama kirjalikult ühe (1) kuu jooksul, arvates ettepaneku saamisest. Kooskõlastatud muudatused hakkavad kehtima alates nende allakirjutamisest või muudatuses endas sätestatud muul tähtajal.
- 6.2. Lepingust tulenevad vaidlused lahendatakse eelkõige Poolte vaheliste läbirääkimiste teel. Kokkuleppe mitteraavutamisel ühe (1) kuu jooksul on Pooltel õigus pöörduda vaidluse lahendamiseks Tallinna Halduskohtu poole Eesti Vabariigi õigusaktidega sätestatud korras.
- 6.3. Leping on allkirjastatud digitaalselt.

POOLTE ANDMED JA ALLKIRJAD:

Majandus- ja Kommunikatsiooni-
ministeerium
registrikood 70003158
Suur- Ameerika 1, 10122 Tallinn

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristjan Järvan
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister

Riigi Infokommunikatsiooni
Sihtasutus
registrikood 90006101
Ädala 29, 10614 Tallinn

/allkirjastatud digitaalselt/

Sven Heil
RIKS juhataja

**TEGEVUSTOETUSE
VÄLJAMAKSETE AJAGRAAFIK**

Väljamakse kuupäev	Tegevustoetus (€)	Sihtotstarbeline toetus (€)	Investeeringu toetus (€)
17. veebruar 2023	321 756	427 200	
03. märts 2023	160 878		550 000
03. aprill 2023	160 878		
03. mai 2023	160 878		
04. juuni 2023	160 878		
03. juuli 2023	160 878		
03. august 2023	160 878		
03. september 2023	160 878		
03. oktoober 2023	160 878		
03. november 2023	160 878		
03. detsember 2023	160 878		
KOKKU	1 930 536	427 200	550 000

Märkus: juhul kui väljamakse kuupäev langeb puhkepäevale või riiklikule pühale, siis toimub sihtotstarbelise toetuse väljamakse puhkepäevale või riiklikule pühale järgneval esimesel tööpäeval.

/allkirjastatud digitaalselt/

_____
Kristjan Järvan
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainminister

/allkirjastatud digitaalselt/

_____
Sven Heil
RIKS juhataja

ARUANDE VORM

Eesmärk	Tegevus	Vastutaja	Tähtaeg	Kommentaar	Toetusena eraldatud vahendid, EUR	Kasutatud vahendid, EUR	Jääk, EUR

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristjan Järvan
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister

/allkirjastatud digitaalselt/

Sven Heil
RIKS juhataja

SISETEHINGU ERANDI PÕHJENDUS TOETUSE KASUTAMISE LEPINGU JUURDE

Asjaolude kirjeldus

MKM toetab Lepingu punktis 3.1 nimetatud ülesannete täitmist.

Vabariigi Valitsus asutas RIKSi põhikirjas² nimetatud teenuste osutamiseks ning RIKS põhitegevus kattub Lepingu raames elluviidavate tegevustega. Täpsemalt on RIKS ülesandeks põhikirja p 3.3 alusel välislepingutega riigi võetud kohustuste täitmine meresõidu ohutuse ning sidevõimaluse tagamine laeva ja kalda vahel. Samuti on RIKS eesmärgiks põhikirja p 3.4 ja 3.5 alusel infotehnoloogial põhinevate riiklike sihtprogrammide väljatöötamine ja arendamine ning riigiside teenuste osutamine ja nende toimepidevuse tagamine.

Sisetehingu erandi kohaldamine

Sisetehing on RHS § 12 lõike 2 kohaselt hankeleping, mille avaliku sektori hankija sõlmib era- või avalik-õigusliku juriidilise isikuga, kes vastab kõikidele sama paragrahvi lõike 2 punktides 1-3 esitatud tingimustele. Analüüsitava tehingu tähenduses on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *MKM*) RHS § 5 lõike 2 punktist 1 tulenevalt avaliku sektori hankija ning Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus eraõiguslik juriidiline isik.

Järgnevalt esitame asjaolud, millest nähtub MKM (kontrolliv hankija) ja RIKS (kontrollitav juriidiline isik) vahelise suhte vastavus RHS § 12 lõike 2 punktides 1–3 esitatud kriteeriumitele.

1. Kontrollikriteerium (RHS § 12 lõike 2 punkt 1)

Kõnealune tingimus näeb ette, et kontrolliv hankija peab juriidilist isikut kontrollima sarnaselt oma osakonnaga. Kontrollikriteeriumi täidetuse kindlakstegemise meetod tuleneb RHS § 12 lõikest 3, mis selgitab, et kõnealune tingimus on täidetud juhul, kui kontrollival hankijal või tema kontrollitaval muul juriidilisel isikul on otsustav mõju kontrollitava juriidilise isiku **strateegiliste eesmärkide ja oluliste otsuste üle**.

Sisetehingu lubatavuse üdi peitub lihtsustatuna tõdemuses, et kuigi hankeleping sõlmitakse küll formaalselt eraldiseisva isikuga, on see isik hankijaga funktsionaalselt sedavõrd tihedalt seotud, et teda saab võrrelda hankija osakonnaga. Ehk teisisõnu on hankija ja temaga seotud isik justkui üks funktsionaalne tervik ning leping on sisuliselt korraldus või tellimus, mille täitmisest teine „pool“ ei saa keelduda. RIKS ei saa keelduda Lepingu sõlmimisest, kuna asutajaõiguste teostajal ehk MKMil on kontroll põhikirjaliste eesmärkide täitmise üle.

Kinnitame siinkohal, et kõnealune kriteerium on täidetud, kuivõrd MKM kui kontrolliv hankija omab otsustavat mõju kõikide RIKS kui kontrollitava juriidilise isiku strateegiliste eesmärkide ja oluliste otsuste üle. Tugineme seejuures järgmistele asjaoludele:

- **RIKS on asutatud Vabariigi Valitsuse 12. detsembri 2000. a korraldusega nr 1008**, mille punkti 1 kohaselt on sihtasutuse asutajaõiguste teostajaks Teede- ja Sideministeerium, mille õigusjärglane on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.
- **RIKS põhikirja punktide 28, 33 ja 35 kohaselt on asutajaõiguste teostaja pädevuses** Nõukogu liikmete nimetamine, tagasi kutsumine ja neile tasu määramine.

---

² RIKSi põhikiri, 03.02.2022

- **RIKS põhikirja punkti 28 kohaselt kavandab Nõukogu sihtasutuse strateegilist tegevust ning korraldab juhtimist ja järelevalvet tegevuse üle.** Nõukogu langetab kõik sihtasutuse strateegilised otsused.³
- **RIKS põhikirja punkti 52 kohaselt otsustab Nõukogu sihtasutuse juhatuse liikmete koosseisu muudatuste ja tagasikutsumise üle.**
- **RIKS põhikirja punktidest 41 ja 46 tulenevalt omab Nõukogu täielikku kontrolli sihtasutuse tegevuse üle ja mittepõhikirjalised tegevused on võimalikud vaid Nõukogu loal.**
- **RIKS põhikirja punkti 62 kohaselt peab juhatuse oma tegevuses järgima nõukogu seaduslikke korraldusi.** Tehinguid, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, võib juhatuse teha ainult nõukogu asjakohase otsuse alusel.
- **RIKS põhikirja punktist 73 tulenevalt on asutajaõiguste teostajal õigus nõuda erikontrolli tegemist ning kasutada selleks enda poolt juhitava asutuse struktuuriüksust ning punktist 79 tulenevalt võib Sihtasutuse põhikirja muuta asutajaõiguste teostaja.**
- **Riigikohtu praktikast tuleneb (RKHKo 3-3-1-2-14 p 31), et kontroll ei pea olema ministeeriumi osakondade üle toimuva kontrolliga samaväärne, vaid sarnane.** Oluline on, et mõju on valdav ning riik ei pea saama sekkuda ühingu tegevuse kõikidesse üksikasjadesse.

MKMil on põhikirjaline kontrollimehhanism RIKSi üle nõukogu ja asutajaõiguste teostaja vahel õiguste, kohustuste ja järelevalvepädevuste jaotamise läbi.

2. Tegevuskriteerium (RHS § 12 lõike 2 punkt 2)

RHS § 12 lõike 2 punkti 2 kohaselt on tegevuskriteerium täidetud juhul, kui üle 80 protsendi kontrollitava juriidilise isiku tegevusest on nende ülesannete täitmine, mille temale on usaldanud teda kontrolliv hankija või viimase kontrollitav muu juriidiline isik.

Teisisõnu koosneb tegevuskriteerium omakorda *usalduskriteeriumist* ja *osakaalukriteeriumist*.

2.1. Usalduskriteerium

Usaldamise küsimuse olulisus peitub kontrolli- ja tegevuskriteeriumi omavahelises seoses.

Seega peab juriidilise isiku ja kontrolliva hankija vaheline suhe olema reguleeritud niimoodi, et viimane saaks esimese tegevust mõjutada nii, et oleks tagatud ka see, et üle 80% on selliste ülesannete täitmine, mille talle on kontrolliv hankija usaldanud. Selleks peab kontrollitav juriidiline isik suutma näidata, millise instrumendiga on hankija talle ülesande usaldanud.

RIKS ning MKM vahel on vastavaks instrumendiks, millega kontrolliv hankija Sihtasutusele ülesandeid usaldab, viimase põhikiri. Põhikirja punkti 79 kohaselt võib Sihtasutuse põhikirja muuta asutajaõiguste teostaja. Kontrolliva hankija poolt Sihtasutusele usaldatud ülesanded leiduvad põhikirja punktides 3.1 – 3.6.

2.2. Osakaalukriteerium

Vastavalt RHS § 12 lõikele 8 tuleb osakaalukriteeriumi kindlakstegemisel lähtuda tehingu sõlmimisele eelnenud Sihtasutuse kolme aasta keskmisest kogukäibest.

Sihtasutuse raamatupidamise andmete kohaselt moodustab viimase kolme aasta kogukäibest kontrolliva hankija usaldatud ülesannete täitmine 87%.

---

³ RIKS strateegia ja arengukava on kinnitatud RIKS nõukogu 31.03.2021 koosoleku protokolliga nr 2021/1-3/2.

Eelnevast tulenevalt saame kinnitada, et 87% RIKS tegevusest on nende ülesannete täitmine, mille temale on usaldanud kontrolliv hankija ning seega saab RHS § 12 lg 2 p 2 tingimuse lugeda täidetuks.

3. Erakapitali välistamise kriteerium (RHS § 12 lõike 2 punkt 3)

Kõnealune kriteerium näeb ette, et kontrollitavas juriidilises isikus peab puuduma otsene erakapitali osalus, välja arvatud seadusest tulenev kontrolli- ja vetoõigusega erakapitali osalus, ja see ei tohi avaldada kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

RHSi seletuskirjas on tingimuse kohta selgitatud, et sisetehingu erandit ei tuleks laiendada nendele olukordadele, kus eraettevõtjal on otsene osalus kontrollitava juriidilise isiku kapitalis, kuna sellisel juhul annaks lepingu sõlmimine ilma konkurentsipõhise hankemenetluseta asjaomasele eraettevõtjale põhjendamatu eelise oma konkurentide ees³⁴.

Kõnealune kriteerium on täidetud, kuivõrd RIKS on juriidiliselt vormilt sihtasutus kui ühing, millel puudub osalus ja selle jaotus. Ka Sihtasutuse asutajateringi ei kuulu erasektoris kuuluvaid osapooli. RIKS põhikirja punktist 3 tulenevalt on Sihtasutuse ainuasutajaks Vabariigi Valitsus.

---

⁴ RHSi seletuskiri, lk 33.